

verwaarloosd worden, erkennen we het recht en den plicht van de Overheid, om in te grijpen en voor het verwaarloosde op te komen.

Niet minder sterk trok ook de Chr.-Hist. partij te veld te gedinge van den Leerplicht, toenmaals nog al eens Loerdwang genoemd.

De Kuyper is als Minister aan de herziening van den Leerplicht niet toegekomen. Wel verwonderde menigen zich, dat de wet niet werd ingetrokken.

Dr Kuyper is als Minister aan de herziening van den Leerplicht niet toegekomen. Wel verwonderde menigen zich, dat de wet niet werd ingetrokken.

Ook in de volksconsensie is het verzet tegen deze on-Nederlandsche, tegen deze Duitse wet heel wat uitgesloten.

Gr. G. MEIMA.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

Pers-stemmen.

Het jaar 1927 in Zuid-Afrika.

Evenals ons blad geeft ook „Die Kerkblad van die Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika” een overzicht van het jaar 1927.

Over de groote kwestie op politiek terrein „die van ons sogenaemde soewereine onafhanklikheid en die vlagkwessie wat daaraan verbind is” wil de betrokken redakteur zich niet pertinent uitspreken.

Verder konstateert hij, dat „ons” in den strijd voor het Christelike onderwijs vorderingen hebben gemaakt.

Op oeconomisch gebied vermeerderde de staats-schuld. Zij bedraagt thans 231 miljoen pond „of iets dergeliks en ons betaal jaarliks oor die negen miljoen rente”.

De brandende „naturelle-kwessie” (het vraagstuk omtrent de kleurlingen) wacht nog op een oplossing. „Mag die Here ons staatsmanne wysheid gee!”

Dan betreedt het blad het kerkelike en theologische terrein.

Wij citeeren:

Op kerklik en teologies gebied blyk ook dat ons meer en meer in aanraking kom met allerlei geestes-strominge.

Om dit te kan doen moet baie dele van die H. Skrif in hulle letterlike betekenis ontken word.

Ten gevolge van hierdie stryd het die behoefte ontstaan om 'n Teologiese Tydskrif uit te gee en ons hoop dat hy die volgende jaar sal verskyn.

Vir die eerste maal in ons kerklike geskiedenis is 'n deputaat direk deur ons kerke gestuur om ons te verteenwoordig by die Geref. Kerke in Nederland, waardeur die geloofsbande versterk is.

Die Teologiese Skool het ook 'n ongekende bloei belewe. Ons staan vraad by die verblydende teken dat so baie jong manne hulle aanmeld vir die bediening.

Byna 'n veertig in Teol. Skool en in die voorlopige studie aan die P.U.K., en onder hulle het een sy volle studie voltooi en wag hy om uitgestuur te word in die heidenwêreld!

As die Here 'n doel het dan het Hy ook die weg en die middels. Die vraagstuk van die plaatsing van aanstaande bedienare van die Woord word egter baie aktueel.

Mag die Here ons geloof vermeerder en onse kleine krag versterk! Ons roeping is groot en ons werk is swaar.

In die kerkgeskiedenis merk ons 'n deurlopende stryd teen wêreldsgesindheid, wat die kerk altyd bedreig het.

Die saak bly altyd dieselfde, en ook in die afgelope jaar is daar 'n gees van wêreldsgesindheid geopenbaar soms met meer of min naakke vorms.

De Calvinisten in Zuid-Afrika hebben een strijd, die nog veel moeilijker is dan hun historische vrijheidsoorlog.

De gedachtenis aan Prof. Rutgers in Zuid-Afrika.

In hetzelfde blad schrijft een hier te lande goed bekende, Dr Hamersma van Colesberg een pittigen brief over examens.

Die lekkerste en beste eksaminator, wat ek ooit in my lewe geken het, was die geleerde, sagmoedige (wyle) Professor F. L. Rutgers van die Vrye Universiteit.

Nie 'n kandidaat het, glo ek, ooit 'n vraag op sy mondelinge eksamens verkeerd beantwoord nie.

As die professor eksamen in kerkgeskiedenis afgeneem het, en aan die kandidaat vra: Wie was op die konsilie van Nicea die vernane verdediger van die godheid van Christus?

En wat later: Kan u my sê, in watter jaar Luther gebore is? en die kandidaat antwoord: In die jaar 1460, professor, dan was die waterwoord van die medelydende hoogleraar weer: Ja, ja, in die jaar 1483.

En dan moes 'n student eksamen doen, wat in sommige opsigte begaaf was, veral as spreker en skrywer, maar daarby 'n baie swak gehoue had.

Zoo was prof. Rutgers inderdaad, ofschoon hij op vergaderingen en synodes iemand met de zachtmoedigste kiesheid kon uitkleeden.

Als examinators was hij uniek.

Maar daarom ook niet te imiteeren.

Het leerplan van de Theologische School in Elberfeld.

Het gewichtigste, wat er in 1927 in het Gereformeerde leuen in Duitschland voorviel, is naar onze beschouwing het besluit om te Elberfeld een Theologische School op te richten.

Het plan, waarmee wij reeds vroeger onze lezers

in kennis stelden, begint vaster vormen aan te nemen.

De „Reformierte Kirchenzeitung” van 1 Jan. j.l. bevat daarover een uitvoerig artikel van de hand van Dr Hesse, predikant te Elberfeld.

Nepens het karakter van deze School meldt hij, dat de laatste jaren aan het licht hebben gebracht, dat de studie aan de universiteit thans een aanvulling behoeft, welke een leemte tusschen gymnasium en universiteit vult en alzoo de studie aan de Universiteit eerst recht vruchtbaar maakt.

Hier is derhalve noch sprake van een Theologische School, gelijk wij die kennen, noch van een bijzondere leerstoel aan eenige universiteit, maar een opleidingsinstituut, dat men noodzakelijk acht voor de Universitaire studie wordt aangevangen.

Op het leerplan staan vooral twee punten: Schriftkennis en onderwijs in den Heidelbergsehe Catechismus.

Bij het godsdienst-onderwijs — aldus Dr Hesse — wordt wel een veelheid van bijbelkennis opgedaan, de leerlingen worden daar geplaatst voor talrijke vragen, maar de eenheid ontbreekt eraan.

Maar niet minder noodig acht de schrijver, dat wie naar de Universiteit gaat, vooraf wordt ingeleid in den Heidelbergsehe Catechismus evenals in de geheele geesteswereld, waaruit de Heidelbergsehe geboren is.

Dit zijn moedgeveende teekenen.

Het is dan ook met blijdschap, dat wij daarop acht geven.

Een voorstel tot theologischen wapenstilstand in Amerika.

Gelijk men weet wordt er in Amerika een felle strijd gevoerd tusschen modernisten en fundamentalisten.

Maar er is thans een man opgestaan, die het pacifisme ook wil overbrengen op geestelijk terrein.

In „De Wachter” geeft Ds Keegstra de volgende voorlichting en bestrijding.

Ziedaar het nieuwste nieuws van den dag op het terrein van den godsdienst. Een wapenstilstand in den strijd op theologisch gebied.

En hij, die die zaak mogelijk acht en haar behelpte is een man, die in de kerkelijke wereld tegenwoordig nog al gewicht in de schaal legt.

Dr Cadman hield een rede voor de Philadelphia Federation of Churches, toen hij deze nieuwheid te voorschijn bracht, zoo meldt ons „The Literary Digest” van den 19den November.

En verder zeide Dr Cadman te pleiten voor eene vereeniging op den grondslag van een onverkleinbaar minimum van geloof, met sommige neutrale zones voor verschil van opinie in het theologische denken.

Wat over zulk een wapenstilstand te zeggen? Kunnen, mogen de Fundamentalisten (wij voor ons schrijven liever „Rechtzinnigen”) de wapens neerleggen en vacante nemen? God beware ons, dat ze 'tooit zouden willen! Dat zou ontrouw aan hun Christelike beginsel en dus ontrouw aan God worden.

Wat over zulk een wapenstilstand te zeggen? Kunnen, mogen de Fundamentalisten (wij voor ons schrijven liever „Rechtzinnigen”) de wapens neerleggen en vacante nemen? God beware ons, dat ze 'tooit zouden willen!

En dan moes 'n student eksamen doen, wat in sommige opsigte begaaf was, veral as spreker en skrywer, maar daarby 'n baie swak gehoue had.

Kunnen, mogen de Fundamentalisten (wij voor ons schrijven liever „Rechtzinnigen”) de wapens neerleggen en vacante nemen? God beware ons, dat ze 'tooit zouden willen!

En dan moes 'n student eksamen doen, wat in sommige opsigte begaaf was, veral as spreker en skrywer, maar daarby 'n baie swak gehoue had.

Maar 'tis moeilijk, om daarover met Modernisten te redeneeren. Want, wat zij theologiese spekulaties en haarkloverijen plagen te noemen, dat achten de rechtzinnigen te zijn hunne belijdenis, waarvan te

zwigen... de steen... Neen... woord o... mentalist... hartig ov... Ook z... voor Dr... Denk... slag van... irreducib... moet da... wille van... ralgheid... sterven... weggelate... Fundame... meer D... ven st... vrede... geen ge... Voor c... als Dr... er wellic... reggen... Een pu... we hem... dient He... land, op... Kerk gee... loenen r... onderloes... isch zjn... aan te t... wege een... vian... is mel van... is opgele... en energ... En wis... men die... Evangelie... ten beho... wonen, d... We be... leengen... land. "U... dien gve... ons in... ongeoorl... Christene... Om he... staakt w... mogen w... niet verg... Dit is... Dr Cad... passie pre... De mo... of niets... Als het... kerkelike... Want de... door voor... De mini... aanvaard... Gelukkig... zowel in... lendenen... Evenals... toont dr... dat het... probleem e... in den kri... Met versche... licht vallo... We lezen... Profess... er een... eiginlike... geven. G... de Assc... slang en... H. Viasc... dan zou... zijn gewo... waar dit... zich heel... van juist... in een... in die g... en haar... getiseerd... om alleg... de Parol... bijkelike... formeerb... ambtsdra... van Gen... richtlijner... In „Frat... Nu wij... Maar ge... Te. W... eens in... geldt dat... groenen... So. De... van dit...

aan te
Jan. j.l.
de hand
meldt hij,
gebracht,
een aan-
ien gym-
e studie
r maakt
Theolo-
van een
sit, maar
elijk acht
gevangen.
punten:
ergschen
Hesse —
pp-daan,
r talrijke
Die is
ent naar
nouvast
ijver, dat
vordt in-
s evenals
Heidel-
ij daarop
logischen
rika.
een felle
n funda-
die het
k terrein,
volgende
ag op het
lstand in
wel niet
op sterke
i mag in
haar be-
eld tegen-
n iemand
ident van
America,
iladelphia
ewigheid
Literary
mede den
en Funda-
dbronnen
waste of
a vanity).
wapenstil-
men wor-
Moderne
t, om het
der Fun-
neende de
ussie, die
menschen
ding komt.
len, waar-
en te be-
k denken.
stagnatie
oote kerk-
bijdragen
ogebracht
ter zijde
in een
het secta-
nan.
voor een
rkleinbaar
e zoues
denken
en in Mo-
tjven, wel
Modernist
ven; maar
e woorden
ts.
zeggen?
i voor ons
ens neer-
us; dat ze
hun Chris-
den. Want
asthouden
een enkel
ten gingen
lenis over
ar zijn en
toch weer
er Moder-

zwingen een zondige nalatigheid zou zijn, die haast de steenen tot sproken zou noodzaken.
Nen, een wapenstilstand, hoe aantrekkelijk het woord ook klinken moge, kan niet. Voor de Fundamentalist is maar één van twee mogelijk, zich lachhartig overgeven, of strijden tot den einde toe.
Ook zal er van zulk een vereeniging als waarvoor Dr Cadman pleit, niets terecht kunnen komen.
Denk eens aan: een vereeniging op een grondslag van een onverkiesbaar minimum van geloof (irreducible minimum of faith), wat is dat, waartoe moet dat minimum gereduceerd worden? Om den wille van de Modernisten zou het geloof aan „eene zingheid uitsluitend door het verzoenend lijden en sterven van Jezus Christus” zeker uit het minimum weggelaten moeten worden. Maar dan is er voor de Fundamentalisten geheel geen basis, geen grondslag meer. Dat los te laten, of ook maar te verzwijgen is een standpunt voor een kerkelijke of godsdienstige vereeniging, dat is voor oprechte schriftgeloozigen geen geloofsminimum, maar puur ongeloof.
Voor ons is dat zoo duidelijk als de dag. Maar als Dr Cadman ons artikeltje lezen kon, zou hij er wellicht meewarig zijn hoofd over schudden en zeggen: rechtzinnige bekrompenheid!
Een punt heeft Dr Cadman aangerakt, waarvoor we hem eeren en wat ook hier onze aandacht verdient. Het betreft de 59.000.000 menschen in ons land, op wie, naar het zeggen van den spreker, de Kerk geen invloed heeft. In sympathie voor die miljoenen mag geen Fundamentalist voor een Modernist onderdoen. Dat zou door en door on-Fundamentalistisch zijn. Het lot dier ongelukkigen hebben we ons aan te trekken. Voor hen ook rust er van Godswege eene dure verplichting op ons. Strijd tegen den vijand is ons geboden; maar die strijd ontheft ons niet van de verantwoordelijkheid, die ons jegens hen is opgelegd. Ook voor die moeten we tijd en geld en energie willen opofferen.
En wie zou durven beweren, dat we in het nacomen der verplichting niet zeer te kort schieten. Evangelisatie onder ons eigen volk, inwendige zending ten behoeve van hen, die met ons in hetzelfde land wonen, daarop behoort nadruk gelegd te worden.
We bejveren ons, om het Woord onzes Gods te brengen aan de miljoenen heidenen in het buitenland. Hoe wel, we wenschen geen verkoeling van dien ijver. Maar hen verwaarloozen, met wie God ons in nationaal verband heeft gebracht, dat zou ongeoorloofd zijn. Meer, veel meer, kan er door de Christenen onder eigen landgenooten gedaan worden.
Om hen mag de strijd tegen den vijand niet gestaakt worden; maar om den strijd tegen den vijand mogen we de miljoenen zielen in ons eigen land niet vergeten.

moeten hebben, om eenigszins betrouwbaar resultaat te verkrijgen, is de vragenlijst niet aan allen voorgelegd kunnen worden.
So, Niemand werd gedwongen tot beantwoorden. Vandaar dat sommigen vragen onbeantwoord lieten of een ? zetten.
Voor mij liggen 17 antwoorden; 12 van Theologen, 3 van Rechten en 2 van Letterenstuds.
Na enkele inleidende vragen over groentijd, kaal hoofd en derg. onderwerpen (Het merendeel vindt de groentijd leerzaam en nuttig!) de vraag: Bioscoopbezoeker? Een is het geregeld, tien komen er nooit en zes zoo nu en dan eens, bijv bij een verfilmde boek.
Na enkele vragen over dans en schouwburg, die ik maar oversla omdat daarin weinig afwijking van het oude spoor is te ontdekken, komt de vraag: 2 x kerken op Zondag? Een verneemt zich: Een keer, da's genoeg! (4 twee keer; 3 één keer). Toevallig kwam 't gesprek bij een van de laatstgenoemde 3 op Schriftkennis.
En 't is goed, dat we dergelijke dingen eens schrijven, al wil dat allerminst zeggen, dat ze gebruikt moeten om de leuze: „Zoo zijn ze!” te versterken: Zoo zijn er! Excuse me, 't was maar een groen.
Vraag. Wie was de eerste Richter?
Antwoord: Simson, meneer!
Later: Wie stelden onzen Catechismus op?
Antwoord: Petrus Dathenus en Ursinus Olevianus! ... das Lied von der Glock!)
Maar om tot de enquête terug te keeren:
Ben je Anti-revolutionair?
15 waren het, naar ze beweerden, al had een enkele nog wel eens gravamina ten opzichte van de toepassing der beginselen.
Het meest verwonderd heb ik gestaan, toen ik later de antwoorden op deze vraag vergeleek: Waarom lees je den Bijbel? Hoewel enkele antwoorden heel mooi waren, verbiedt hun karakter publicatie.
Maar twee antwoorden, dat de Bijbel, omdat zo Gods Woord is, lezing en bestudeering vraagt. De meesten betrokken hem op 't persoonlijk geloofsleven: primaire geloofsbron; oplossing van moeilijkheden; sterking religieus leven e.d. Zelfs één: het leerzaamst boek.
Dan: de pers (dankbaar onderwerp tegenwoordig): Een bouite menigte, 9 lezen alleen de Standaard (waaronder een „de Standaard!"). Twee Standaard + Rotterdammer, één las alleen de Rotterdammer; twee: Standaard + Handelsblad; twee: Standaard, N.R.C. en één de Courant en 't Nieuws v. d. Dag.
De lijn der vaderen is nog wel te ontdekken. Als kerkelijk blad ontbrak de Wachter. Een Bazum werd op 't kerkelijk erf gestoken. Aan Heraat en Reformatie geen gebrek. Woord en Geest vond weinig aftrek. Een kende alleen het Noord-Hollandsch Kerkblad.
We zullen maar niet vechten over den term „babies”. Maar de vaders en moeders van de babies vallen toch mee voor wie, ik zeg niet mijn smaak, doch mijn overtuiging deelt.

„Wat is dat: iets doen voor een ander”?

De Buskes schrijft in „Woord en Geest” in betrekking tot de N(ed.) G(hr.) S(tud.) V(er.):
De C. Lindeboom en De K. Dijk, De B. v. Schelven en de synode van Leeuwarden: zij hebben hun bezwaren tegen de X. C. S. V. Het is wel! Maar wat hebben zij gedaan en wat doen zij voor de studentenwereld van Nederland? Die studentenwereld heeft God nodig! Wat doen de mannen van Assen, die zoo fel tegen de X. C. S. V. ageren, op een andere en een betere en een meer christelijke wijze voor onze studenten? Kerk en wereld! Kerk en koninkrijk. Parel en zuurdeem! Wat doen zij voor de vragende en zoekende studentenwereld?
Dit is weer een fraai staal van de nederigheid van den kring, die dit blad bezorgt. Eerst heeft een kleine minderheid getracht de meerderheid te bezwaren: die en die moet ge niet hebben. Zijn ze dan genoeg met overmoedige woorden van afwijzing overladen, dan vraagt men van den kant dierzelfde menschen: hebben ze ooit iets voor ons gedaan?
En dan vooral: wat is dat: voor de studenten iets doen? Zoo gemakkelijk valt dat niet te omschrijven. Ik voor mij geloof b.v., dat de Buskes (niet door zijn persoon, maar door zijn overtuiging en zijn propaganda) de studentenwereld veel kwaad heeft gedaan. Toch heeft hij heel veel „erfvoet gedaan”; dit is zonder ironie gezegd. Natuurlijk gelooft de Buskes het eerste van die twee dingen evenzeer van mij. We komen — en dat wil ik alleen maar zeggen — met die vraag niet verder. Eerst moet ik weten: wat is den studenten wezenlijk goed? Er zijn er onder de hier met name genoemde, die voor de studentenwereld veel en veel meer gedaan hebben dan de Buskes of ik (want men moet het „werken voor de studentenwereld als-t-u-blijft niet beperken tot een bijeenkomst op de hei, een spreekavond, of een club-diswijzen er op — ook in „de studentenwereld” gelukkig punt). En voorts — als de Buskes de „mannen van Assen” zelfs van die werkzaamheden zich ziet onttrekken, dan past maar één antwoord: uw memorie schiet te kort, uw bril is nog beslagen.
Langzamerhand komt — de laatste gebeurtenissen wijzen er ook in de studentenwereld gelukkig op — een beter inzicht aan het woord. Zelfs dergelijke uitlatingen van zokersen faaien clubgeest, die het schisma heeft uitgebreed, en die zich ernstig wijs maakte, dat het mensch zoo is, kunnen de genezing niet meer tegenhouden. De terreur van een minderheid — aldus een schrijver in „Fraternitas” — houdt in de studentenwereld niet altijd stand.
Ik heb het hier niet tegen eenigen persoon, doch des te erger tegen eenigen „geest”.
Leer en leven.
In een bespreking van een geschrift, dat hier niet ver-

der ter zake doet (en waarin veel goeds staat) zegt de D. Hoek in „t N.-H. Kbl.”:
Of om een ander beeld te gebruiken: hij werkt met onjuiste contrasten. Ik bedoel dit: de schrijver zoekt een tegenstelling tusschen zuiverheid van leer en „toegepast Christendom”. Tusschen twee haakjes: ik houd niet van dien term. Wat beteekent hij? Is er ook een niet toegepast Christendom?
Als uw Christen-zijn niet in uw werken uitkomt, zij ge geen Christen.
Maar de aanklacht is in haar algemeenheid niet waar. Ervaring leert, dat waar de waarheid oprecht beleden wordt, daar wordt ook de ware godzaligheid gevonden. En slapheid in de leer gaat zeer dikwijls gepaard met afzakken naar de wereld.
Een tegenstelling kan er nooit zijn inderdaad tusschen „zuiverheid van leer” en „toegepast christendom”. Het zoeken der zuivere leer is zelf een toepassing van den eisch, dien het christendom aan ons leven stelt. Onachtzaamheid in de leer is een zonde tegen het leven. Het kennen van God, en het willen kennen van zijn waarheid, het indenken daarvan, is zijn gebod. Dogmatische zonden zijn tenslotte altijd óók ethische. Het Barthiaansche toornen of het semi-Barthiaansche (men moet Barth bewaren voor zijn karikaturen) gescheid op het „platte vlak” (b.v. in een anti-Assen meeting) is een bewijs van verslapping in het leven; want men kreunt wel over de onmogelijkheid om Gods waarheid in het „platte vlak” van ons menschelijk denken onder te brengen, doch beperkt zich tot de waarheid die men dan abusievelijk ziet opgaan in dogmatiek, confessie, synodaal decreet. Terwil men voor het gemak heenloopt over de vraag, hoe men dan Gods geboden in ons „platte vlak” zal brengen tot openbaring en niet vervallen tot dwaasheid? Wie op die manier afgeeft op het dorsten naar de leer, die moet zichzelf en anderen ook de illusie afnemen, dat hij iets beteekenen kan voor het christelijk leven.
Men moet soms zeer wringen, om aan die in het oog springende waarheid zijn eigen bewustzijn te onttrekken. Deze opmerking richt zich niet tegen den schrijver van het boven aangeduide geschrift, doch is in het algemeen bedoeld, naar aanleiding van en in aansluiting aan wat de Hoek zeide.
Leer en leven, dogma en ethiek (hiermee hangt voor veler besef ook samen: kerkinstituut en koninkrijk Gods, en dat moet ook samenhangen met die andere onderscheidingen, als men het „platte vlak” aldus ter sprake brengen wil), — ze worden soms alleen door al te groote gedachtenkronkels kunstmatig gescheiden.
Wie zijn leer „in de crisis” brengt, vanwege de groote vroomheid, brengt ook de normen voor zijn „leven” „in de crisis”; hoe moet het nu met zijn vroomheid?
Wie de kerk — als „instituut” — in de crisis brengt, doet het evenzeer met het koninkrijk Gods. Wat is dat? Hoe grijp ik het?
Dogmatische inzinking heeft altijd ook voor de ethiek verwoestende en nivelleerende betekenissen. Tegenover Karl Barth heeft iemand nog niet zoo lang geleden gehandhaafd, dat men b.v. Paulus niet recht verstaat of doet verstaan, wanneer men, ook in het vraagstuk van plicht en gehoorzaamheid, zeg voor mijn part: (gereformeerde) zede, volstaat met den oproep: in de crisis brengen! Mag men, zoo zegt deze auteur?) mag men Barth gelooven, dan zou de vermaning, die Paulus tot de christenen richt, erop uitloopen, dat men den mensch aldaar door overtuigen wil van zijn ongenoegzaamheid; en daarmede uit. Alle zedelijke handelen zou dan voor Paulus' besef slechts een „demonstratie” wezen; en het eenige, wat daarin dan werkelijk zedelijk goed is, is dan gelegen in de „Verneinung”, de negatie, het neen-zeggen, de „overwinning van den mensch”. Maar — zoo vervolgt deze schrijver — deze opvatting gaat meer terug op Soren Kierkegaard (en dien dan nog gelezen door de bril van Barth), dan op Paulus. Laat het waar zijn, dat Paulus in 1 Corinthe 4:4 diep doordrongen is van de onvolkomenheid van alle menselijke daden en werken; het is toch even stellig waar, dat hij het niet op een bloote „demonstratie”, maar op een ernstige vervulling van het gebod laat aankomen. Barth kan zijn opvatting slechts als de door de Schrift geëischte voorstellen en propagieren, door Paulus' godachtig geweld aan te doen, zoo zegt deze auteur. En dan neemt hij een voorbeeld, dat inderdaad typerend heeten kan. Barth verwondert zich over „de raadselachtige nadrukkelijkheid”, waarmee Paulus in 2 Cor. 8 en volgende hoofdstukken de collecte voor de gemeente in Jeruzalem bespreekt. Een verwondering, die op Barths standpunt te begrijpen is; want dat de apostel voor een kerkje in Jeruzalem, nog wel als synodaal te boek staand, met zooveel aandrang geld, offerande vraagt, moet wel vreemd klinken in de ooren van Barth, die het kerkelijk instituut het menschelelijke in de kerk acht, en er geen beteren naam voor weet dan „de kerk van Ezaü”. En dan lost Barth de moeilijkheid op, door de bewering, dat Paulus in Rom. 12:13 zich nauwelijks interesseert voor doel en inhoud van de gevorderde handeling (zie inderdaad Römerbrief, 1924, bl. 443).
Dus: zoo besluit de schrijver, dus zou, als Barth gelijk had, Paulus zich zoo goed als niet interesseeren voor den materiëelen inhoud van een zaak, waaraan hij in 2 Corinthe 8 en vervolgens 2 krachtig sprekende hoofdstukken wijdt en waarop hij ook elders meermalen zinspeelt? Het is niet te aanvaarden, dat zóó Paulus recht verstaan wordt. Eerder blijkt ook uit deze nadruk-

PERSSCHOUW.
Dr Kaajan over de exegese van prof. Visscher.
Evenals door vele anderen, ook door mij, geschied is, bewent dr Kaajan in „Utr. Kbl.” ten volle te waardeeren, dat het boek van prof. Visscher over Het Paradijsprobleem een ondubbelzinnige veroordeeling is van wat in den kring van dr Geelkerken zoal beweerde werd. Met verschillende citaten laat dr Kaajan hierop het volle licht vallen. Toch heeft ook dr Kaajan zijn bezwaren. We lezen in het laatste nr.:
Professor H. Visscher heeft de Synode van Assen er een grieft van gemaakt, dat zij aangaande het eigenlijke Paradijsprobleem geen exegese heeft gegeven. Gelukkig, dat Assen dit niet deed. Indien de Asser Synode eens dezelfde exegese over de slang en haar spreken gegeven had als Professor H. Visscher dit gedaan heeft in zijn laatste werk, dan zou de ellende in onze Kerken niet te overzien zijn geweest. Assen heeft slechts de lijnen aangegeven waar binnen iedere exegese van Genesis 2 en 3 zich heeft te bewegen. Assen heeft bij dit beginsel van juiste Schriftverklaring de wacht betrokken, dat in een zuiver historische mededeeling van feiten in dit geval de beide Paradijsboomen en de slang en haar spreken nimmer mogen worden weggeëxegeseerd. Assen heeft verklaard, dat een symbolische, een allegorische en een mythologische opvatting van de Paradijsgeschiedenis in strijd komt met de klaarblijkelijke bedoeling van het Woord Gods. Onze Gereformeerde Kerken hebben het volste recht van haar ambtsdragers te eischen, dat zij zich bij den uitleg van Genesis 2 en 3 aan de te Assen uitgestippelde richtlijnen zullen houden.
„De lijn der vaderen” in het lezen der bladen en anderszins.
In „Fraternitas” schrijft P. K. (afdeling N.D.D.D.):
Nu wil ik iets over een nieuwe enquête schrijven. Maar pers! enkele opmerkingen:
1o. Wanneer van ons geldt wat de Heer Colijn eens in R'dam zeide: „Het zijn nog jongens”, dan geldt dat in nog sterker mate van de aangekomen groenen, die dan als babies gequalificeerd kunnen.
2o. Deze enquête is ingesteld onder de groenen van dit jaar. Omdat de slachtoffers rustig den tijd